

UNIVERSUL

Literar

Director: STELIAN POPESCU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
11, STRADA BREZOIANII, 11

REVISTA
SAPTAMANALA

PREȚUL 50 BANI
Abonament 26 Lei pe an

BCU Cluj / Central University Library Cluj
SUMAR:

<i>Rondel</i>	Alex. Macedonsky
<i>Moartea lui Homer</i> . . .	Victor Eftimiu
<i>O figură sfântă</i>	Arhim. criban
<i>Darul darurilor</i>	N. Pora
<i>Buda-Pesta sub comunism</i>	Radu Cosmin
<i>Moartea soarelui</i>	Gh. Părcălabu
<i>Inserare</i>	Al. Sorescu-Soare
<i>Da</i>	Argentina Monteoru
<i>Fragment</i>	Florența Georgescu
<i>Toamna</i>	Bacdemir
<i>Lasă lumea să vorbească</i>	Stelian Dobrescu
<i>Pastel</i>	Victor de Rugi
<i>Felinarul</i>	Ștefan Coșminsky
<i>Cronica Dramatică</i> . . .	V. P.
<i>Diavolul și lupul</i>	Maria Dragomirescu- Combaru.

Poșta redacției, etc.

Costul publicațiilor la
„Universul Literar“

este următorul :

Inserții și reclame 1 leu
linia.

Anunțuri financiare, 75
bani linia.

Anunțuri de la institu-
țiile mari, cari nu cad în
categoria celor finan-
ciare 50 bani linia.

Anunțuri pentru Lote-
ria Statului Român, 25
bani linia. Mica publici-
tate 5 bani cuvântul.

Celelalte categorii după
înțelegere.

CEREȚI

Marți 14 Septemb. 1920

No. 32

DIN

ZIARUL

Științelor Populare

și al Călătoriilor

care cuprinde

**Fotografiile alese și
articole instructive**

Prețul Abonamentului la

„**VESELIA**“

:: Pentru un an **Lei 40** ::

Abonamentele se fac nu-
mai pe un an întreg.

Vintilă F. Pantazopol
advocat

R. M. S. Str. B. 17.

Stănoiu Levy & Fiu

— BUCUREȘTI — STR. GABROVENI No. 20 —

**Cel mai asortat magazin ENGROS
cu articole pentru D-nii
COMERCIANȚI din provincie**

Depozit special de ANILINA

**toate culorile de lână și bumbac dela
cele mai renumite fabrici germane**

1711

IMPORTANT PENTRU DOAMNE

Din primul transport sosit din Paris la magazinul:

A LA SAMARITZAINÉ

Strada Lipscani No. 20

S'a pus în vânzare *Gabardine de lână în toate culorile*
pe prețuri de *Lei 150 metrul*, precum și un bogat asortiment
în mătăsuri „*HAUTE-NOUVEAUTE*” și stoffe pentru *tail-
leur-uri și manteaux-uri* pe prețurile cele mai reduse. 1615

Cauciucuri Engleze

pentru automobile și camere proaspete

S'au pus în vânzare cu prețuri reduse :

	<i>Flate</i>	<i>Canelate</i>	<i>Autr.</i>	<i>Camere</i>
815/105	1380	1465	1700	270
880/120	1800	1900	2100	300

precum și un mare stoc de camere din
toate dimensiunile care se vând cu 10
la sută mai puțin de cât cel mai redus
preț curent

Pentru cantități mari se fac prețuri specia'e

La depozitele

N. Panaitopolo

Birou de vânzare : Strada Lipscani 94

— BUCUREȘTI —

2006

UNIVERSUL LITERAR

Rondelul privighetoarei între roze ¹⁾

*A nopții sublimă măiastră
E-ascunsă 'ntre roze și cântă.
Grădina ce'mi stă sub fereastră
In raze de-argint se'nvesmântă.*

*O vrajă și albă ș'albastră
Din ceruri spre lume, s'avântă. —
A nopții sublimă măiastră
E-ascunsă 'ntre roze și cântă.*

*Chiar roza ce moare în găstră,
De legile firei înfrântă,
Trăsare, în pacea sihastră,
La glasul cu care-o 'nmormântă
A nopții sublimă măiastră.*

1919 August în, 14.

Alexandru Macedonski

MOARTEA LUI HOMER

Din văzduh, pe temple moarte, început'a să se cearnă
In buchete respirate, floarea nopților de iarnă.
Miezul nopții. Viscolește Nu e nimeni prin cetate...
Doar un orb bătrân și gârbov pe la porți închise bate,
Glasul lul purtat de vânturi, ca un fulg rătăcitor /
Se topește în noianul fulgilor ce cad și mor...

Nu-i deschide nimeni. Orbul părăsit de vлага vieții,
Se împiedică se scoală, pipăind ușor pereții
Mâna îi tremură pe coarde și din unghii însângerate,
Un acord ușor de liră tremurând ușor, se sbate. —
E'n zadar, căci noianul fulgilor ce cad și mor
Glasul lirei se topește ca un fulg rătăcitor.

O, ce frig ce frig! Și atâta e de cald acum prin case
Cei bogați petrec și nu vor la căminul lor să'l lase'
In zadar se roagă orbul pe la porțile închise
Să le cânte rapsodia lui Achille și Ulysse!
O, acordul cel din urmă și rapsodul cel d'intăi
Va muri uitat de drumuri și cu lira căpătâi...

Va muri!... își simte moartea! Vede coasa ce scântee
 Și s'apropie. Înlături! Noaptea pare-o epopee
 Lungă... lungă... nesfârșită. Vântu i briciu lui Neptun
 Care-i sfâșie obrații tot mai aprig, mai nebun;
 Fulgii par un roiul sălbatic, de furnici ori de albine
 Care zumzăie și înțepă... Și cum ziua nu mai vine
 Și cum nimeni nu-i deschide, cade bietul cerșetor,
 Vântul tace, iar zăpada îl acoperă ușor.

Noaptea scade. Trecătorii lâng-o poartă încuiată
 Au găsit, în zori de ziuă, un moșneag ucis de ger
 Gura-i sta par'că să ceară, mâna lui era 'nghetată.
 Iar pe lira-i fără coarde scriă «Lira lui Homer».

Victor Eltimla

DARUL DARURILOR

Păcum vă spuneam, de la începutul începuturilor, când nu se domenea nimic din cele ce sunt acum și când de abia se iscuse o fărâmă de viață, din mila celui, prea înalt și cu multă casnă și fe-reală isbuteau vietuitoarele s'o păstreze; p'atunci pe când ghi-onoaia era nasăre rară: iar omul se litula prin peșteri și prin scorburile copacilor, numai să scane de răul dihanilor și iivinelor ce colcăiau pe pământ. — Pe atunci zice că i-a fost dat ochiului cel neadormit să vadă atâtea făr' de lexi. încât s'a hotărât într'o bună zi să dea vieții o altă în-tocmire.

Tipetele și vaerele de cumplită suferință ale făpturilor chinuite spârgeau bolta cerului. Iar bunul ziditor căta cu scâră la dihaniiile căroră le dăruise puteri prea mari, prefăcându-le fără de voe, în drăpăditoarele celorlalte.

Si unde vedea setea de avânt și de pierzare ce însufle-țea pe unele fiare sălbatice, îl venea stăpânului lumii să-i dea poruncă purtătorului de trăznete, ca să facă la un fel.

Însă i se înmuia inima pe dată, gândindu-se că poate să n-iară dintr'o dată atâtea

frumusete de viață, pentru plămădirea căreia i se brobo-nase fruntea de nădușală o săptămână încheiată.

Iar sfântul Petre, de colo, ca să-l atâte:

— Au ajuns, Doamne, de se sfâșie între ei până și cei croiți după chipul și asemănarea Tatălui.

— Cum asta Petre?

— Uite, mai dinioarea, când ai potolit furtuna și ai gonit armiiile de nori, trimisi să mai astâmpere iigăniile la lumina unui fulger am zărit pe un om tocmai în clipa în care doborâse la pământ cu maiul pe un altul. Si celălalt îi era frate.

— Să văd și eu Petre.

Si cum prin bezna frământată încă de fulgere nu prea se vedea bine, Ziditorul trimise de sârg pe unul dintre Arhangheli cu făclia aprinsă ca să lumineze locul nelegiu-irei.

Când se uită mărimiosul creator, se cutremură de ciudă și de scâră.

— Până și făptura aleasă s'ajungă în ăst hal!

— De Doamne, s'amesteacă păstrătorul cheilor Rajului, uite c'au ajuns să dea pe furis și 'n nestire, chiar în Dumne-

zeire, căci lovind în cel la chip cu Domnul, a lovit în Domnul!

— Drept ai grăit Petre, iar să de vină n-urs ei, ci răndu-iala ce le-am dat-o ca să lor cuiască d'avalma cu toate dobitoacele, deprinzând voitele și năravurile lor.

— Păi, cei de făcut?

— Uite, Petre, o să răndu-duc lucrurile așa, ca dihaniiile și iigăniile necurate să se hărhonească între ele, iar cei la chip cu mine să se opor-sească pe malul apelor, tinde or găsi destulă merindine. Si mai înainte de toate ucigasul fratelui să-si capete osândă; să se înfunde în adâncul cer-drilor, fugind ca un soos din mînti de căe ori și-o vedea fata, chip de om să nu mai vadă, iar stafia fratelui omor-rit să nu-l mai slăbească de veci!.

Ca tunetul se rostogoliră prin văzduh cuvintele dată-torului de viață.

Celălți oameni, căndu'reâr-duri, esiră la lumină golind pădurile cu ce brumă boarte aveau în cărcă, îndreptându-se spre limbile largi ale apelor curgătoare și întocmîr-du-si acolo sălaşurile.

Doar un singur lîns cu chiă

de om nu îndrăsnea să scoată
fata la lumină. Cu oărul vâl-
voiu, cu ochii holbați și roși
ca ai fiarelor sălbatice, cu
zura căscată și cu limba scoa-
să, d'atâta zgomătă nebună, cu
tălpile spintecate de crăci și
sfânci, muscat de ser și fu-
gărit de toate dihanțiile, desi
nici unele nu s'arodăiau de el
ca să-l sfârțice, așa fugea din
clipa omorului, întăiul ucigas
al omului.

Si cum odată cu oamenii se
vrăsese spre sălășurile lor și
dobitoacele cu care se deprin-
sesse, după voia lui Dumnezeu,
codrii rămăseră în seama di-
hăniilor și jivindlor celor necu-

rate, care se prăsese și se
sting, forfecându-se între ele
în întunericul desigurilor.

Când se isprăvisse întocmire
cea nouă și sfințitul lumi-
nător al zilei urcase de tre-
sulți bolta, luminând prazni-
cul vieții, de odată ziditorii
lumii puse palma streasimă la
ochi, ca să vadă bine o nouă
făr'delege: un stol urias de
pasări albe roiau ca mustele
d'asupra stărvului bieluului om
ucis de fratele său.

Sfântul Petre îi ghici gâr-
dul.

— Dar cu spurcatele alea
de pasări ce faci Doamne?

— Fie-le vacul, cum le-a

fost năravul! Că albe și cura-
te le-am plămădit iar ele s'au
înegrit în ochii mei cu spur-
cata lor apucătură.

De-aceea, negre să fie, d'aci
încolo și să nu se mai ap-
de așezările omenești, decât
pe unde dau de negrul lesuri-
lor părăsire.

Și d'atunci au rămas toate
neamurile de fături cu viața
și apucătura lor, iar co-
ajbi și curăți cum fusese ur-
ziti din capul locului se pre-
făcură în negri și spurcați, ca
și năravul lor, cu care dureau
ză d'atunci de veșii vocilor.

N. Poră

FRAGMENT ¹⁾

Dac'oi întâlni vreodată

Blandul visător,

Să-i spui dragostea-mi curată

Trandafir de dor,

Spune-i că adesea plânsul

Palid trandafir,

Te-a scaldat doar pentru dânsul

Nopti întregi în șir

Trandafir țesut din haina

Vișului pribeag,

Să-i șoptești, așa în taină.

Că el mi-a fost drag.

Trandafir duios ca gândul

Gândul călător,

Să-i șoptești în nopți de-a rândul

De nebu-nu-mi dor.

Și să-i spui că'n nopți cu stele

— Când îl așteptam

Toate gândurile mele,

Lui le închinam.

Iar del va'nțelege dorul

Ș'al meu gând pustiu...

Și va plânge visătorul

... Spune-i că-i târziu...

Florence Georgescu.

1) Din vol. „Versuri și proză” ce va apărea în curând.

Moartea soarelui

după Leconte de Lisle

*Un vânt de toamnă'aseme talazului de mare
Cu despărțiri solemne și plângeri neștiute,
Îți leagănă alene pe străzile tăcute
Masivele roșite de sângele tău, soare.*

*O frunză, în vârtejuri se duce, sboară iute
Și tremură, scaldată de râuri scripitoare,
În purpură vopsite de trista înserare,
Vechi cuburi, printre ramni în alte vieni făcute.*

*Ci du-te falnic astru, isvor de vieți, făclie!
Din rană-ți curge slava în valuri, aurie,
Cum dintr'un sân puternic se scurge'n val iubirea,*

*Căci vei renaște odată. Nădejdea doar e dreaptă!
Dar inima zdrobită ce moartea își așteaptă
Va mai avea căldura și focul și simțirea?*

Gh. Părcălab

INSERARE

LUI PUK

Aprinsă-i tăria și'n largul pierdut

Cântare de jale răsună,...

Răsunet de jale ce-adună

Durerea obștească din sânul de lut,

Sub clopotul nopții tăcerea e'ntinsă;

Nici freamăt, nici șoaptă n'ădăie,

Îți pare c'ășa-i de-o vecie,

Și geana s'apleacă de liniște invinsă

O ceață se prinde pe funduri de văi,

Dar luna se'naltă'n văpae

Și pulberea-i de-aur bălae,

Se cerne de-alungul pierdutelor căi

Al. Sorescu Soare.

O figură sfântă din ortodoxismul rusesc contemporan

— Urmare și sfârșit —

V.

Cum a decurs viața sa ?

Ajuns preot, el s'a pus serios să studieze Sf. Scriptură, căutând mai cu seamă pasajele care-l priveau ca om, ca slujitor de suflete și ca membru al societății. S'a alecruit un ziar personal, în care și înjgema toate luptele și suferințele, toate tainicele rugăcuni către Dumnezeu, toată mulțumirea pentru a fi scăpat din multe ispite, înfrângeri și nevroze.

De la începutul predicilor sale, a început să predice și s'a pus cu multă râvnă să îngrădească de săraci „cu atât mai mult zicea el, cu cât și eu sunt unii dintr'înși”.

Deși preot căsătorit, nu avea în casă decât un pat cu o saltea aspră, o masă de rând, câteva scaune și câteva dulapuri. Și aceasta, cu toate că prin mâinile lui treceau anual sute de mii de ruble, care înușă toate se duceau ca ajutor la săraci.

Și iarna și vara se scula din dimineață, viol, dar serios și cu gândurile concentrate.

După ce se spăla, se așeza înaintea icoanei și începea să se roage. Atunci intra în altă lume. Uita că se mai află pe pământ. Din jumătatea de ceas pe care o petrecea astfel, cu gândurile confundate în Dumnezeu, iese cu sufletul și trupul întăriți să poarte ruda zilei și cu ochii lucind de lumină și iubire.

El pleca apoi la slujba de dimineață.

Aici însă începe greul. Căci în jurul casei lui era o grămadă de lume, călători din toată Rusia sau oameni dimprejur, cari veneau să cercare binecuvântarea sau numai să-l vadă. El îi sfătuia, îi binecuvânta pe unii, cari se îngrădeau și muștra și-i dădea nor la o parte, până ajungea la trasură. Deși biserica era numai la o jumătate de verstă depărtare, el era nevoit să meargă numai cu trasura, fiindcă ulfel n'ar mai fi ajuns niciodată acolo, de multimea care se îngrădeau și-l ținea în loc.

La biserică, își începea slujba

la 6 dimineață. La glasul lui puternic, credincioșii cădeau în genunchi.

Dacă isprăvea slujba, el cerceta 12-15 case de oameni bolnăvi și necăjiți din Kronstadt; apoi dădea câteva lecții la cei cari începeau învățătura credinței creștinești și făcea câte un drum până la Peterburg, care nu era departe. În vremea aceasta, alte persoane îl așteptau acasă, cum și sute de scriitori care așteptau răspuns. Multe din ele erau din străinătate, cerându-i să mijlocească la Dumnezeu, pentru felerite nevoi, prin rugăcuniile sale.

Și așa era și a doua zi și a treia zi și neîncrețit, o murea neodihniță înaintea lui Dumnezeu pentru sufletele oamenilor. Și această murea îi era rodnică. După cum un preot din Rusia îi spunea lui Alexander Whyte, tot ce atingea Părintele se prefăcea în aur. Căci lumina și răsplătea cu belșug toată osteneala sa pentru ei. Sfântul om însă nu folosea nimic pentru el, el îngrădea de foarte multe instituții, pentru popor cu mijloacele multe pe care publicul i le pune la îndemână. Case populare, ateliere de cusut, de cizmărie și altele; instituții de ajutor pentru copii, vizite la domiciliu, aziluri pentru bărbați și femei; sprijin material la operele filantropice, la construirea bisericilor și înzestrarea lor, atât în Rusia, cât și în Siberia — aceasta este bilanțul activității sale.

Nu e de mirare că, printr'o viață petrecută în felul acesta și cheltuită atât de darnic în slujba a. procapului, numele Părintelui Ioan a ajuns purtat pe toate buzele în Rusia și peste graniță. Corespondentul ziarului englez „Times” din Petersburg scria: „Părintele Ioan e cunoscut și venerat în toate laturile și colturile Rusiei. Acest minnat bărbat, în vecinătățile lui rusești, se apropie în zilele noastre de ceace erau odinioară cei dinți a. postoli. În adevăr el este un medic al Evangheliei. Extraordinarele sale puteri de tămăduire cum și vindecările sufletești și trupesti ope-

rate prin primirea oelor mai serioase mângăeri ale sale, sunt mărturisite în toate părțile de oameni de toate condițiile. Pentru ecocari cred în Părintele Ioan și numărul lor e legiune, epoca minunilor n'a trecut. Multimile se îngrădeau în jurul lui, îndată ce și părăsesc casa și sunt fericite dacă pot atinge măcar marginea hainei lui. Viața Părintelui Ioan e o neîntreruptă viață de caritate care se sacrifică și de slujire creștinească printre săraci, bolnăvi și nevoiași. Cu toate acestea el nu refuză de a se duce și la cei bine situați și bogăți, când ei trimet după dănsul din toate părțile țării și a se ruga pentru dănsii totdeauna cu folos, când alte mijloace nu mai au putere. Vapoarele și trenurile în care călătorește sunt asaltate de atâtea lume, încât poliția trebuie să intervie pentru a-l scăpa din strânsarea lor. Îndată ce s'a auzit că el se află în vreo casă din Peterburg, stărea se răpândește ca fulgerul, lumea alergă nebună și se îngrădește să oară binecuvântarea lui sau să implore tămăduirea la păturile bolnavilor pentru radele și tratamii lor”.

Tarul Alexandru III, pe patul său de moarte, a spus Părintelui Ioan, care-i dăduse Sfânta împărășanie: „Poporul meu te iubeste. Dumnezeu te iubeste, pentrucă știe ce ești. Și am simțit-o mai bine, când îți țineai mâinile asupra mea și rugăciunea”.

Despre puterea de vindecare a Părintelui Ioan, am întrebat și eu acum vreo 20 de ani pe Ioan Rădulescu, un tânăr de valoare, care învăța teologia la Kiev, din nefericire, trecut astăzi în alte lumi. El mi-a confirmat că lucrul e adevărat și mi-a semnalat cazul unei studeinte în mediocră, care și căpătase vederea prin rugăciunile Părintelui Ioan.

În Aprilie 1897, arhiepiscopul englez Maclean a vizitat Biserica rusească. El a văzut și pe Părintele Ioan, și iată ce citim în această privință în ziarul „The Guardian” din 26 Mai 1897:

Mai trebuie consemnat încă un episod din vizita Arhiepiscopului la Petersburg, și anume vizita făcută de el prece cunoscutului pictor Păr. Ioan a cărui viață sfântă și extraordinară influență pentru bine, în toate părțile Rusiei, a stins deja această țară (Anglia), unde cartea lui, „Viața mea în Hristos”, a fost publicată de curând într-o excelentă traducere de M. Guiciev, precedată de o dedicare către grațiosul nostru suveran. Intorcându-ne dela vizitarea galeriei de pictură a Ermitajului, am găsit o telegramă spunându-ne că Păr. Ioan va veni după amiază, și după marea număr de servitori îngramădiți pe lângă odăile noastre în hotel se vedea că faptul a ajuns deja, mai mult sau mai puțin, proprietate publică. În sfârșit, auzim un fel de zgomot prin coridor, și unul din servitori se repezit în odăie pentru a ne spune că Păr. Ioan a sosit. Am eșit în aeridor și am întâmpinat pe venerabilul preot, cu fața sa liniștită, ca de obicei, și luminată de zâmbet, când el își deschidea cu greu drămul piintre mulțimea de servitori din hotel cari se îngramădeau în jurul lui să-i sărute mâna sau să-i primească binecuvântarea. Influența lui în Rusia se întinde departe, dincolo de populațiunea ortodoxă, și am băgat de seamă că se îngramădeau în jurul lui, nu numai mulți servitori luterani, ci și doi din cheimerii țării mahomedani din restaurant căutau să primească binecuvântarea lui. Păr. Ioan a stat cu noi de vorbă mai mult de un ceas și a discutat cu Arhiepiscopul chestiunea interesantă despre starea religioasă a săracilor din Anglia și Rusia, în special în marile orașe, unde fiecare din ei avea o atâta de largă experiență. Plecarea lui era deșteptată în coridor de o îngramădiță de oameni și cea de la intrare, și numai eu greu a ajuns el la ascensor, pentruca să se întâlnească cu o și mai deasă mulțime pe drumul din hotel în trăsură.

Eu însumi, stând de vorbă cu persoane din Rusia și întrebându-le despre Păr. Ioan, îmi mărturisesc că, în adevăr, era îngramădiție imensă acolo unde se ivea el. Când pleca cu trenul, nu te mai puteai mișca în gară de mulțime. Toți voiau să pătrundă în vagon să-l sărute mâna. Și, ca să-i împiedice

toți, Păr. Ioan își scoase mâinile pe ferestrele vagonului, și veneau să i le sărute.

Ce acte de viață sfântă trebuie să fi făcut el, ca mulțimea să-l venereze până la așa grad!

VI.

Trebuie să semnalăm largimea suflătească a Păr. Ioan în materie confesională. După cuvintele Domnului Hristos: „Pe numele care vine la mine nu-l voi scoate afara” (Ioan 6:37), așa făcea și Păr. Ioan. El nu întreba de ce confesiune este acel care venea la dânsul, ci pe toți îi ajuta și sfătuia.

„Ca adevărat fiu al imensului nostru pământ, înzestrat cum era, în toată plenitudinea sa, de simțul Eternității, a Universalului, care este trăsătura distinctivă, poate profetică a sufletului slav, Păr. Ioan, trecând prin sentimente peste toată îngustimea marginilor confesionale, n'a refuzat nici odată mâna sa de ajutor nimăui. Ajungea să fi om și să sufere, pentruca să atingi inima lui. Nimic mai simplu decât atitudinea sa; nici o umbră a dorinței de a poze; nu era nici prefăcut, nici ascut, ci pietătos și era inspiratorul unei activități practice, zilnice.” (1)

Din dorul de a ajuta tuturor, el era liber și în procedările sale duhovnicești. Ne mai putând să șovăim pe toată lumea care venea să-și spuie păcatele, el l-a pus pe toți să-și spuie cu glas mare în biserică, așa cum se făcea măturarea păcatelor în zilele de început ale Bisericii.

Niste doamne din Rusia îmi spuneau că inovatiunea aceasta n'a plăcut și că Mitropolitul a chemat pe Păr. Ioan să-l atragă la ea. Dar până să vie Păr. Ioan, Mitropolitul s'a îmbolnăvit și când bunul preot s'a arătat, Mitropolitul i-a spus oă l'a chemat să-i ceară să se roage pentru sănătatea lui...

O fi lucrul așa, n'o fi — e o nață care arată în ce lumină dumnezeiască vedea poporul pe Păr. Ioan.

VII.

Cu toată venerațiunea de care era înconjurat, Păr. Ioan n'a putut scăpa de călemure, de altfel ca toate sufletele care se disting.

Devoțamentul femeilor față de dânsul, simplitatea sufletului, pietatea sa, totul ajunsese motiv de scandal pentru cărturari și farisei, cari se îndoiră până și de dezinteresarea sa. I se imputau strălucirile cu care dragostea oilor sale avea plăcerea de a-l împodobi, și au auzea cârtelei că de ce primește ospitalitatea pe care puternicii lumii erau fericiți să i-o poată oferi. Dar nu s'a spus că luxul în mijlocul căruia el s'a aflat în unele ocaziuni, era al altora, nu al lui, că locuința sa și vestimintele sale au rămas totdeauna modeste și simple. Se poate admite că el a fost exploatat și înșelat de unele persoane din anturajul său, dar să ajunge să stabilim numărul exact al darurilor sale pentru a constata întrebuințarea dată de el mijloacelor care îi treceau prin mâini. Poporul nu se înșeală. „Acesta e un preot adevărat” — spunea el, nu e dintre acei care predică și nu feră, și acest popor continua să alerge spre dânsul dela marginiile întinsei Rusii.

Dar, cu toate insinuațiunile care se strecurau pe tăcute și de care ei eu am auzit dela persoane din Rusia, reputația lui de om sfânt nu s'a putut clătina și după moartea sa, a fost vorba să fi proclamat sfânt. În Anglia, se ridicau păreri dacă nu cumva ar fi el bărbatul care ar putea înviora puterile religioase ale Rusiei. „Ridica-te, unu bărbat ca Păr. Ioan, scrie Alexander Whyte, în însăși inima Bisericii, ne va face pe noi toți să așteptăm și să cântăm a vedea dacă nu cumva el este acel făcând de Dumnezeu să fie marele reformator și evanghelist de care Biserica are atât de nevoie. Cu minunată sa popularitate și influență în poporul de jos; cu intrarea sa privilegiată până la cele mai înalte cercuri și personalii ale împăriei; cu distinsa sa sinceritate și devoțament către Biserica și neam, cu o învățătură și caracter atât de esențial evanghelic și de adânc spiritual, Păr. Ioan e predestinat să îndeplinească acea reformă internă și înviorarea Bisericii și poporului pe care el îl iubeste atât de mult.”

Iată la ce speranțe mari dădea naștere o viață și activitate creștinească atât de minunată ca a Păr. Ioan.

Așteptările englezului nu s'au îndeplinit. Nu, că Păr. Ioan ar fi fost de un calibru inferior așteptărilor sale, ci pentrucă el nu era de calibrul reformatorilor. Ființa sa era de alt gen. Caracteristica sa era activitatea pe terenul practic, nu însă și viziunea și zborul profetic și frământarea luăntică, în genul lui Ijie, a lui Isaia, ori a Apostolului Paul. El era blând și blajin în felul ui Francisco de As-

sisi, nu ficos și impetuos ca cei numiți mai sus; era preot cu frica Domnului, închinat altarului și poporului, cum era le Curé d'Arc, de care vom scrie, nu cugetul turburat de mulțimea strămbătăților și revoltat pentru a aduce mai grabnică îndreptare. Fără îndoială, era altă natură, sufletul său reacționa în alt chip față de suferințele timpului și ale societății lui.

În felul în care a fost însă, pu-

blicul a simțit că într'insul trăiește adevăratul slujitor al Domnului, care se însușea numai din Duhul cel cereesc. De aceea s'a apropiat de dânsul și a gustat în preajma lui din adevărata rouă a cerului, în mijlocul pământului aceluiaș. cărcat de păcate.

Arhim. SCRIBAN.

București, 1 Septembrie 1920.

TOAMNA

Toamna jalnică-i afară, vântul trist lovind în geamuri,
Șueră așa'neștire pe grădina pustiită,
Desprinzând câteva frunze, ce mai fluturau pe ramuri,
Ca cele din urmă visuri, ce mai dăinue-o clipită.

Trista toamnă, al meu suflet, mult mai trist îl simt acuma
Nici un dor nu mai mă chiamă, nici un vis nu mai mă poarta
Pretutindeni se așterne ca un alb lițoliu, bruma,
Feste tot sunt frunze moarte și iubirea mea e moartă.

Tristă toamnă unde-i visul, visul meu de altă dată
O! iluziilor cine pentru veci vă spulberară?!
Primăvara mea-i perdută, inima mi-i înghețată.
Vântul trist lovește'n geamuri, toamna jalnică-i afară.

Rademvl.

DIAVOLUL SI LUPUL

Dumnezeu dămincața se hodinea
A tot puternicul în jiltu lui și se
uita zâmbind la Adam și Eva,
care alergau prin grădina raiu.
lui.

Așa diavolul un mai putea de
mădă, că se bucură Sfântul de
fapturile lui și atunci a luat pă-
mânt și îndată l'a făcut pe lup
după chipul și asemănarea lui.

Dumnezeu l'a văzut, da s'a fă-
pt, că nu l'bagă în seamă!

Apoi diavolul a strigat cu glas
sare: săi lupule de mânăncă pe
Dumnezeu! Lupu n' s'a mișcat.

Săi lupule de mânăncă pe Dum-
nezeu! a răcnit diavolul mânăncă

Da lupul nu s'a mișcat.

Ci-oă dăruște-mi l' mie, a zis
atunci A tot puternicul.

Isaj Doamne, a spus diavolul și
a suflat Dumnezeu duh asupra lu-
pului și îndată a înviat.

Acu, săi lupe, de mânăncă pe
diavol, a strigat sfântulețul și pe
loc a tăbărât lupul asupra diavo-
lului, el tușt! într'un brad ce a
fost crescând pe acolo, lupul după
el, necuratul, tășt! trunchin bra-
dului, lupul după el, diavolul a
esit atunci afară și a dupt un corn
de a asturat locul pe unde esise
lupul după el, diavolul a intrat din
nou, lupu după el, ar a mai rupt

un corn, că vezi peatunel d'ave,
lul avea coarne cu ramuri ca și
cerbu, așa a tot intrat și a tot a
sit diavolul înfigând câte un corn
și decă a văzut, că a mai rămas
cu două cornițe, a rupt-o de fu,
gă peste câmp și să mai găsească și
azi coarnele diavolului în brad, și
il mai fugărește lupu și acu pe
diavol, că așa l'a blestemat sfân-
tulețu pe necurat să se teamă chias
de făptura lui.

Maria Drăgănescu Combarț

Auzită de la Stana Ciuraru

(Trăstencu, Vlașca)

BUDAPESTA SUB COMUNISM!

— U r m a r e —

Toate statuetele și monumentele fără îmbrăcate în hârtie roșie. Toate podurile peste Dunăre îmbrăcate în pânză roșie. Orașul devenise un iad roșu și bolșevicii, erau diavolii căci și ei erau îmbrăcați în roșu. Mii și milioane de steaguri, panglici și lămpi roșii. Roșul sângerui își găsea imperiul. Și în el trona Kuhn Bella, marele Scaraotzki.

Întâi se zisese că toată lumea va avea în ziua aceea de mâncat gratis, pretutindeni. Dar comunistii uitaseră că Budapesta, tot mai strânsă de blocadă, era cu totul lipsită de alimente.

Mai ales țărani erau mari contra revoluționarii. Răzbuștii lor era d'a nu de nimic de mâncare Budapestei.

Mai se începu din zori de zi cu „Internationala”, imnul comunistilor, pe care-l cântară toată ziua, fără încetare, până târziu noaptea. Fiecare corporație avea un loc unde la 8 ore dimineața trebuia să se adune. Toată lumea era obligată să iese la serbare. Un convoiu enorm, înfrânit de popor se îndreptă către pădurea orașului. Băuturile alcoolice erau oprite.

Din cauza asta toată lumea fu nemulțumită și se întoarse acasă cu stomacul gol și supărată. Contra revoluționarii găsiră teren de exploatare.

La 21 Iunie către 4 ore dimineața, izbucni contra revoluția.

D'odată auzirăm lovituri de tun foarte aproape. Alergarăm la ferestre. Pe cer nouri. Crezurăm că e furtună, că sunt tunete. Dar cum aceste bubuituri se repetau foarte des și oamenii alegeau ca vrăbiile pe străzi, auzirăm strigându-se cu intră „Imnucul” Antanta?

D'odată văd patrule mari gânde pe toată lumea în casă.

Tras-vayele intrau în remise.

Prerulele strigau să se închidă ferestrele amenințându-ne altfel. Să trag în noi de mai stăm la ferestre

Pe străzi alergau vertiginos automobile cu teroriști.

Pe la 8 ore seara, un locatar vine și ne povestește ce se întâmplase în oraș. Ne spune că spre ora 5 Reg. 1 Honvezi artilerie, a venit în colțul Hungaria-Körut și a început să tragă în insula Margareta unde locuiau miniștri bolșevici. Patru baterii trăgeau deci acolo cu șrapnele. O oră după aceea, trei monitoare sosiră pe Dunăre cu tricolorul Ungariei religioase, și traseră în palatul Sovietelor. „hotel Hungaria”. Două grănade se infipseră în etajul al 2-lea.

Miniștri bolșevici fugiră la Marele Cartier, etajul I, colțul pieții Gysella, tremurând de spaimă și cu cufere pline de bani albaștri.

Știu aceasta foarte bine, fiindcă mi-a povestit-o chiar aghiotantul lui Haubrig (comandan-tul orașului), fost fabricant și fost husard.

În timpul acestei bombardări, în multe locuri se ridicase drapelul roșu de pe case, tot așa după castelele regale și după toate clădirile mari. Eu nu îndrăzneam. (Toate casele aveau drapelul roșu, ziua și noaptea. Dacă nu l'am fi avut, dracu ne luă!).

Seara un terorist veni și ne spuse că de nu scoatem drapelul roșu ne închide pe toți.

Noaptea trecu destul de liniștită. Se auzia numai câteva lovituri de pușcă. A doua zi dimineața teroriștii dădu ordin ca toată lumea să pue din nou drapelul roșu. Erau ei învingătorii!

În timpul zilei însă — mi se povesti — că nu fusese pe front, în timpul războiului, așa sgomot infernal de mitralieră, de puști și granade de mână, mai ales aproape de Centrala telefoanelor, lângă Barots-utza. Centralele fuseseră luate de 200 oameni din trupele albe sub cari au stat aproape 24 de ore.

Roșii auură mai mult de 300 morți și răniți. Printra cara te-

mei și copii surprinși pe stradă.

Pe altă stradă, la școala mili-tară, în apropierea cazarmilor, se dădură lupte care durară 5—6 ore. La Ug-Post d'asemenea se dădură lupte sângeroase ca și în Hungaria-Körut, etc. Teatru-meu fusese liberat. Eu, precumțino parcă ceva, nu-l mai lăsasem să doarmă acasă. Îi trimiseram la niște oameni credincioși într-o mahala dostică. În adevăr, noaptea, teroriștii veniră să-l caute dar ei se înșelară asupra numărului casei. Îi căutară pe fata la No. 26.

Ziua următoare eram foarte curioasă să văd efectele luptelor din ajun și eșii în oraș. În fața „Astoriei” auzirăm d'odată bubuituri de tunuri (era spre amiază) și răpăeli de pușcă. Eu stăteam liniștită, pe loc privind oamenii înspăimântați și palizi. Trece un automobil. Doi teroriști îi strigară să oprească. Și cum șoferul nu putea să-i audă, sau se prefăcea, ei traseră cu revolverul. Șoferul se întoarse, o pri mașina și tipii se urcară și plecară.

Toți oamenii fierbeau. Bolșevicii ca și ceilalți.

Jurnalele erau pline de articole despre sfurtările ce făcuseră burghezii pentru a smulge puterea din mâna proletarilor.

Jurnalele ziceau : „Această urâtă teroare albă întrebuintase numele sacru al lui Haubrig și astfel putuseră să prindă în capcană buna credință a soldaților pentru ideile lor.

În adevăr, Haubrig juca totdeauna un dublu rol; el dădea ordine contradictorii albilor și roșilor ca să nu rupă podul în urma lui. Petrecurăm și noaptea asta relativ liniștită.

La 8 ore seara erau toți în casă. Contra revoluționarii ce fuseseră prinși și închiși erau condamnați la moarte.

Pentru a da dovadă populației că bolșevicii sunt foarte puternici și că ei vor rămâne adevă-

rații stăpâni, vroiră să spânzure pe șefii contra revoluționari în piața Octagon, de pe Andrassy-ut. De la 3 ore după amiază nu mai puteai răzbate acolo. Ora 6 era fixată pentru execuție. O mulțime enormă și flămândă de spectacolul sălbatec aștepta.

Colonelul Romanelli, unicul reprezentant al Antantei, scrisese lui Bella-Kuhn că dacă unul din acești șefi contra revoluționari va fi omorât el va face pe toți miniștrii bolșevici direct răspunzători. Din această cauză execuția nu mai avu loc.

Totuși, în secret, teroriștii omorâră o mulțime de oameni.

Affarăm aceasta după intrarea românilor cari prinseră vechi teroriști din gura cărora se află toate isprăvile lor.

Odată avui ocazia, să merg, în timpul comunismului, la o adunare a miniștrilor bolșevici, la Parlament, vechia sală a Deputaților și Magnaților! Sala nu era prea schimbată. Fotoliile roșii ale miniștrilor de altă dată dispăruseră și fuseseră înlocuite cu simple scaune de paie. Platforma președintelui Camerii era numai lemnărie goală, acoperită cu reș. D'asupra, insignele comunismului: o stea și un ciocan.

Ministrul de război Böhm, care semăna arhiduceiului Frantz-Salvator, ținea un discurs. Era îmbrăcat cu o bluză albastră, guler roșu, pe brațul stâng o altă bandă galbenă și trei bande roșii subțiri. Spunea că trupele lui, trupele roșii, s'drobiseră pe români și că românii fugiseră. Se mai spunea că dacă s'ar întâmpla ca trupele roșii să nu intre pretutindeni ca învingătoare, cauza va fi că în țară n'au tot sprijinul moral. Că primul lucru e să se dea toate înlesnirile de trai familiilor acelor cari luptă pentru o idee ce trebuie să răzbată în toată lumea și în toate armatele.

Din nenorocire, spune Böhm, în diferite birouri încă sunt burzezi cari nu privesc bine pe familiile roșilor. Un cas petrecut chiar eri: Soția unui soldat intrase să ceară ceva. Domnul din birou o gonise cu cuvintele: „Marche d'aci veche zdreanță ro-

După ei vorbi un comisar al poporului, un mic jidan, oribil, negru, subțire, cu nasul coroiat, cu ochelari, cocoșu care zicea:

— Familiile soldaților roșii vor primi locuință, mobilă și vestimenta. În ce privește insulta: „Marche d'aci, veche zdreanță roșie”, ei o iau ca o insultă adresată întregii armate roșii și propun o recompensă pentru această femeie rănită în amorul ei propriu.

El cere și avizul camarazilor și hotărăsc să gonască pe toți burghezi din birouri, cu majoritatea de voturi.

El termină discursul său și sesiunea se încheie.

Printre tânguile Parlamentului, se prămbăuau femei d'ale comuniștilor. Exteriorul lor semăna perfect cu al acelor femei ce se văd noaptea, la ore târzii pe străzile unor anume cartiere. Chiar aici ele se strecurau printre bărbați pentru a da un efect asemănător.

Eșirăm, și răsai cu haz în mine, văzându-i pe acești derbedei cari erau acum oameni de pret, îndreptându-se „aferai” spre casă.

Am spus că cea mai mare parte din buna societate fugise din Budapesta. Cei care rămăscă trăiau foarte simplu și mai tot timpul închiși în casă.

Alimentele erau îngrozitor de scumpe, și nu găseai nimic.

Moneta sovietelor de 200 și 25 coroane n'avea nici o valoare, de și ministrul bolșevic dăduse o declarație că banii albaștri nu mai au nici o valoare. Totuși, din puținele magazine deschise nu puteai cumpăra decât pe banii albaștri.

Țăranii nu dădeau absolut nimic de hrană, nici pe bani bolșevici, nici pe bani albaștri.

Așa că începu lumea să facă schimb în natură. Schimbau încălțăminte, haine, rufe, pe alimente.

Pentru un cearceaf de pat, de olandă, căpătai o găscă.

Pentru o haină, aveai o rață.

Pentru un costum întreg, 2 kgr. de untură!

Natural, banii, azi dispăruți de tot, sunt tot la țărani. Ei s'au îmbogățit și cu bani și cu strae și cu rufe.

Azi, ei sunt singurii oameni cari posedă ceva. Ei sunt clasa avută.

În școli nu se mai permiteau învățarea religiei. Se zicea că Dumnezeu o ceva netrebuincios. Se proiectase din imensa „Basili-ca” din catedrală, să se facă un basin de înotat sau un cinematograf.

Institutorii primisără ordinul d'a vorbi de pe catedră că fiecare om poate lua ce vrea și să predice amorul liber, că fata nu trebuie să se rusineze dacă rămâne însărcinată.

D'altfel toată lumea avea dreptul d'a face să dispară fructul dragostei. Avortul era decretat legal. Aveai voie să lași numai copilul aceluia pe care eu adevărat îl juhești.

Se începea totdeauna școala cu „Internaționala”.

În fiecare locaș unde era muzică, și se cânta imnul acesta, trebuia ascultat în picioare. Căci asta se întâmplă foarte des, spre sfârșitul comunismului, când se cânta acest imn, mai toată lumea ășea din sală și rămânea numai comuniștii sădea.

Odată, avui ocazia să supso într'o seară la „Astoria”.

Era acolo și un mare comunist rus, Bethheim, (care mai târziu fu prins la Viena). Lângă el erau câțiva din complicitii lui, soldați roșii cu înfățișarea ridiculă și câteva femei îmbrăcate tot soldățește! Odată chiar, se vorbea că se va face un batalion de amazoane.

Intr'o zi mă găsim într'un tren Jugo-Slav. Era plin cu refugiați din împrejurările evăcuate de Sârbi. Ca soră de caritate voiajeam cu acest tren special.

Plecarăm seara dela gara de West și sosirăm ziua următoare dimineața la 6 ore la Kis-Salas. Trenul era păzit de teroriști îmbrăcați cu surtucurile lor de piele neagră, cu cingători, puști și granade de mână.

Un comandant care urla ca un nebun dirija trenul, din partea comuniștilor, și secretarul statului Jugo-Slav era reprezentantul civil. Deși călătorii a-vuseseră permisia comisariatului d'a lua fiecare o sumă de bani, acest bolșevist luă banii dela toată lumea și nu le lăsa

mai mult de 2000 de coroane de fiecare persoană. Peste 100.000 de coroane ridică și șterpeli astfel și natura! schimbă scumpilor săi comuniști banii albi pe hârtie albastră.

Dela Kis-Salas linia de demarcație era 4 km. ce trebuiau făcuți pe jos în timp ce bagajele se încăreau în care cu hoi.

Trecurăm linia roșilor, și o suită metri cari era zona neutră, și ne afleram pe teritoriul sârb.

Am făcut acest drum de mai multe ori și odată avusei prilejul să văd arestându-se de către șeful poliției sârbe din Sabadca, doi comuniști — o femeie și soțul ei — cari făceau propagandă comunistă. Ea fu transportată în Albania cu cea mai mare parte din oamenii care nu erau prea suspecti Sârbilor.

Către finele lui Iulie se vorbi din nou d'o contrarevoluție, între 25 Iulie și 5 August. Dar această contrarevoluție n'avu timpul să izbucnească fiindcă Românii intrară în Budapesta!

Totuși, când ministrul bolșevic își dădu dimisia, nu știurăm sigur dacă nu va izbucni. În această contra revoluție jucă un rol mare actualul nostru Președinte de Consiliu, Friederich.

Primele zile după plecarea bolșevicilor, eram așa de uimitor impresionati că nu puteam crede că suntem iar liberi, că putem vorbi și scrie ce gândim.

Era o zi de Vineri când bolșevicii sfârșiră trista lor existență.

Toată lumea se gândea acum la viitor, pentru care, adevărații unguri erau foarte îngrijorați știind că vom avea încă multe dureri și greutăți de trecut pentru a restabili sârmana țară așa rău pedepsită în tot felul.

Luni, patru zile după plecarea lui Kuhn-Bella, eram la masă

și mâncam postul meu obicinuit dovleci și foi de varză.

D'odată auzii trompete al căror timbru mi-era cu totul necunoscut.

Alergai la balcon și văzui trupe îmbrăcate în verde, care veneau pe jos, de pe strada Stefania și se îndreptau spre marele bulevard, Andrássy.

Văzui pălării ca la bersaglieri și un zisei : „Iată, au venit Italicii!”

Dar cum trupele treceau văzui un ofițer cu chipul gălonat și după roșetă, recunoscuți că în Budapesta intrase armata română.

Trupele se scurgeau ca o panglică înfinită, schimbându-și culorile cu artileria, cavaleria, infanteria, care, tunuri mitraliere, etc. etc.

Era un tablou pe care nu-l veim nita nici odată.

Aveam două sentimente în inimă :

Priveam trupele, tristă, fiindcă în tot timpul războiului. Budapesta n'a avut nici odată trupe străine de ocupație și acest blestemat de bolșevism reușise să facă să capituleze Budapesta după marele războiu mondial!

În același timp eram fericită că din nou, cu trupele d-voastră regulate, venise și o mână puternică ce ar zdrobi totul dacă bolșevismul ar îndrăzni să mai ridice capul.

Și am avut ocazia să mă conving de virtuțile acestei frumoase armate.

Am cunoscut mai mulți ofițeri d'ai dumneavoastră, dar mai de aproape, pe d. general Șerbescu, care e găzduit la mătușa mea, baroana de Grödl, de care mă desparte numai gardul.

Am văzut în generalii dumneavoastră niște mari patrioți și pot zice că fericesc statul care

are ofițeri ce știu așa bine să se înțeleagă cu soldații.

Dacă la noi, ofițerii și generații s'ar fi ocupat în așa fel de soldații lor, bolșevismul n'ar fi luat ființă.

Pentru a termina *Turba mea* povestire, adaug că eu nu sunt o aristocrată ungară.

Tatăl meu e un german. Soțul meu un austriac și italian, originea familiei lui fiind din Tyrol.

Termin cu această declarație, povestirea mea, fiindcă aristocrația ungurească ce trăise aici de sute de ani ca prinți, când țara lor s'a găsit în pericol, a fugit la Viena, au băut, cu întreținut metrese și s'au purtat acolo ca bolșevicii aici.

Singura diferență e că ei n'au furat lucrurile altora.

Astfel micul arhiduce se văzu aici pănăsit complet de autorități și sprijinit de oameni pe care nu-i cunoscuse nici odată. Dar aristocrații știau să-i facă curte numai când ei erau la castelul imperial. Cum acesta căzuse acum, toți aristocrații, așa zisii „bunii lui amici” nu se mai ocupau de el.

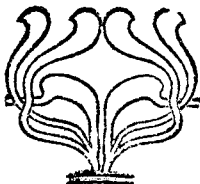
După ce intrară românii, fugarii se reîntoarseră cu ifose ca și cum ei ar fi zdrobit pe bolșevici.

Și acum, firește, Arhiducele și familia Lui, e din nou la modă.

„Ou fait les plongeurs d'autre fois”! după moda și eticheta spaniolă!

Aci se termină interesanta povestire a baroanei Dora de Taxis, în volumul II-lea din „Românii la Budapesta” dau amănunte noi, în care zugrăvesc Budapesta așa cum am văzut-o reînviată din mormântul bolșevismului de Mântuitorul ei, ostașul român,

Radu Cosmin.

Cronica Dramatica

Teatrul Național «Odinioară» poem dramatic în versuri de I. C. ASLAN.

Teatrul Național pare că a dormit pe calea cea bună.

După frumoasele succese ale celor două relouri „Vitorul” și „Rata săbatică”, care atrag publicul, reprezentarea poemului dramatic „Odinioară”, constituie un spectacol ales și un debut fericit pentru tânărul autor.

Poemul său dramatic, un basm frumos împletit între vis și realitate, s-a bucurat de o călduroasă primire. Un succes meritat, dat fiind remarcabilele calități ce descoperim în opera d. Aslan.

Deja început ne surprinde tehnica cu care autorul a știut să înlăntue scenele, să gradeze momentele și să sfârșească actele.

E un mestesug greu și dintr-o autorii nostri dramatici foarte puțini îl cunosc. Apoi,

în doemele acestea în care basmul formează sâmburele, de obicei acțiunea lămăzește se pierde în detalii de feerie spectaculoasă sau în pagini de luminoasă poezie.

Aci, din contră. Acțiunea este vie, dibaci condusă, te ține prins și te câștigă. Elementul de pură feerie nu e urtat, și găsim câteva pagini de frumoasă poezie mistică.

„Odinioară” este un basm însă un basm gândit. Fiecare personaj este un simbol, și tot sâmburele poemului rezultată unei idei:

„Frică e totdeauna dincolo de cea ce putem săpăni. Odinioară mătura era în credința adâncă, sinceră și mângâietoare... Astăzi?”

Pasajii de un lirism înălțător în fiecare act, totul în

tr-un văl discret de căld naționalism, dau operei o notă de puternică originalitate.

În general, — exceptând unele scene prea lugi — poemul d. Aslan rămâne o operă cu frumoase calități. Interpretarea foarte puțin îngrijită, ansamblul greoi și fără omogenitate.

Dna *Giurcea*, comunicativă spunând frumos versurile, a făcut o reușită creațiune; alături de d-nii *Ion Petrescu*, *M. Constantinescu*, *Atanasescu* în notă.

O mențiune pentru d-nii *Barbelian* și *Săvulescu*.

Montarea neîngrijită, cu costume rău alese, cu decoruri nepotrivite.

Figurația nepregătită.

LASA LUMEA SA VORBEASCA

Lasă lumea să vorbească
Să invidieze
Ciuda să o nimicească
Să vedem de atâta ură
Are să turbeze?
Oameni răi în lumea asta
Sunt câpi nu gândim
În necazul lor frumoaso
Noi să ne iubim

Tu ești victima iubirei
Eu a ei victimă
Cel ce nu iubește, face
— Ține mințe de la mine —
Cea mai mare crimă,
Dar ce-ți spun aceste vorbe,
Amândoi le știm
Lumea de necaz să moară
Noi să ne iubim

Are să-ți mai spună multe
Stai nepăsătoare
Lasă alții să-i asculte
Ne iubim și lumea știe
Și de ciudă moare
Ce să-i faci, așa-i făcută,
Ce ne sinchisim
Lasă lumea să vorbească
Noi să ne iubim

Eu sunt visător frumoaso
Tu ești visătoare
Cât de bine ne 'nțelegem
Cine ar putea iubirea
Să ne-o strice oare?
Din copii ai nimănuia
Cum ne potrivim
Lumea de-ar muri de ciudă
Noi să ne iubim

Sterian Th. Dobrescu

D A

Din trăsura ce îi aducea de la gară, coborâră pe o seară de Iulie, un domn cu dobru pe mâneacă, o doamnă și o domnișoară cu vualuri lungi de crep.

Domnul o luă înainte, dela poartă; era stăpânul casei vechi din curtea mare de provincie și fratele văduvei pe care o însotea și căreia oferi-se ospitalitatea a doua zi după înmormântarea ce lăsa plină de imaginile groaznice ale morții o altă casă bătrânească, într-un oras din apropiere.

Când musafirii sostră în dreptul marchizei, ușile se deschiseră; erau așteptati, sau trăsura oprită la poartă. În strada liniștită atrăsese luarea aminte a tinerei soții?

Adina, în urma mamei ei pășind pentru prima oară pragul casei, unde nu stia cât se va simți de fericită, prinse în ochii ei de copilă înfățișarea mătusei necunoscute până atunci, ca o vedenie de dragoște ce nu era să se mai steargă vre-o dată din mintea ei.

N'avea decât cincisprezece ani domnișoara cu crepură de dobru, cu rochia cam lungă în care se pierdea făptura ei nedesvoltată încă.

În două-trei zile, făcu curiozitatea mai apropiată cu tanti Lila, cu mamaia, cu Tiți, verișorul ei, care își încerca prin casă primii pași, legat pe sub subțiori cu un prosop sau cu o față, de care atârna câte odată, dând să cadă, în dreapta ori în stânga, ca unul care nu-și mai nimeria poteca.

Tăcută și observatoare, ca orice copil crescut cu severitate de părinți și de maicile la cari își făcea studiile, simți repede simpatia din ochii blânzi cu cari o privea mamaia, mătușica ei și verișoarele noi pe cari i-le dăpuse unchiul prin căsătoria lui, pe când dânsa era în pensionul depărtat, și se apleci de dânsele cu toată inima.

Asculta copilă conversații

la cari nu lua parte, dar urechile ei prinseră de mai multe ori un nume de fiu și de frate pronuntat cu drag — un nume care nu-i reprezintă încă nimic.

Era de o săptămână în casa unchiului, când un postalion se opri la poartă.

Adina se afla în una din camerele dinjos; după clopotele postalionului, auzi vorba, exclamațiuni, gălăgie veselă în sala din față; înțelese că a sosit acela al cărui nume îl auzise de mai multe ori pe buzele mamei și surorii lui.

Își închiușa că noul sosit e prin salon sau în altă cameră din față, dar el se găsea la dânsul acasă, și după ce-și îmbrățișase mama și sora, după ce cunoscuse și pe mama Adinei, se îndreptă spre camera unde se putea spăla de praful de pe drum; când Adina ieși din camera aceea, se găsi în fața unui tânăr brun cu ochi de drac, cu chipul și făptura delicată.

O clipă rămaseră în nedumerire unul în fața celuilalt, și la întrebarea ce se desemna în ochii negri, fata răspunse: „Sunt nepoata lui Alexandru”.

La masa din seara aceea, deși fratele tantei Lila râdea și glumea cu toți fiind acolo mai al casei ca dânsa, Adinei i se păru că un străin, o prezentă ciudată răspândește în farmec nedeslusit în jurul ei.

Plecând a doua zi, musafirul lăsa după dânsul urma farmecului răspândit de ființa lui, și când după o săptămână postalionul se opri iarăși în poartă, Adina simți o căldură în obraji și o lovitură în inimă.

Între doctorașul brun și duzua blondă se rupse de astădată ghiata ce o amuțise pe fată la prima lui vizită și urmări pentru dânsa, sosiri cu bucurie și plecări cu regret.

Ce înțeleșese frumosul brun din privirile copilului, vesnic furisate spre profilul lui?

Parcă și dânsul venea mai

des pe la oras de la târg unde își avea reședința de medic de plasă.

Pe un apus de soare, când masa era pusă în grădina și fetele așteptau pe cei mari să vie să-și ocupe locurile, doctorașul fu primul care-și făcu aparițiunea, tăcut și parcă preocupat cu totul de altceva decât de prezenta duduștelor de cincisprezece ani, se plimba pe cerdacul din dos, la câțiva pași de masa pusă în grădina lângă tufa de liliac în mijlocul căreia era o ascunzătoare, un loc gol în care putea fi așezat un scaun, și din care ieșea trunchiul unui otetar.

Tăcutul tânăr, pe care ochii Adinei nu-l mai părăseau, coboră treptele cerdacului, se apropiă de otetar și începă să tale coaja lui cu un briceag. Fetele, văzându-l lucrând acolo cu seriozitate, se apropiară să vadă ce gravează. Își săpase inițiala lui ce rețea în alb în coaja netedă și fragedă, și când termina începă a doua literă; din primele linii Adina înțelese că este inițiala ei; se reaseză, tulburată, pe scaunul ce părășise, pe când brunul și frumosul Dinu, cu părul ondulat lucind în lumina aurită a soarelui de Iulie, termina surzând, litera A lângă D.

În primăvara următoare Adina se întoarse cu mama ei la tanti Aglaia.

Cu ce emoțiune pași pe urmele unde la fie-ce pas, rețea amintirea unei plimbări, unui suras, unei străneri de mână, unei declarațiuni fără cuvinte, primului bilotei stracurat în mână cu sfântul cuvânt: „Te iubesc!”

Purta în sân câteva scrișori cu cari plecase anul trecut prin Octombrie, și de atunci nu mai stia nimic de dânsul.

Ce demersuri va fi făcut ei? Ce însărcinare dăduse mamei sau surorii sale? Adina nu ștu nimic, dar era de o zi la tanti, și între cei mari din

casă se și petrecu ceva sgu-
duitor relativ la iubirea ei
descoperită, căci, în ocară ce
primi de la mama ei, simți nu
neccaz și o ură ce-i plecară ca-
pul pentru totdeauna : se cre-
zu un monstru care nu stia
unde să se mai ascundă de ru-
șinea că iubise și răspunsese
la scrisori la vârsta ei.

În grădina cu frunze noi,
ascunsă în tufa de liliac și re-
zemată de trunchiul oțetaru-
lui, cu fruntea lipită de coaja
verde și rece, Adina, urgisită
de cei din casă, își petrecu
ore lungi, lungi, de suspine și
plâns, cu lacrimi ce izvorau

lără sfârșit, dintr-o durere de
acelea pe care nu le simți de-
cât lângă un catafalce.

O durere care pecețuia în
toamna următoare un sieri
din care ieseau capete de vual
alb și fire de beteală de pe
capul blond al Adinei, mirea-
sa nimanui.

În foitele îngâbenite ce
mi-au rămas mie, prietena din
pensionul maicelor, împreună
cu câteva volume dăruite de
mama Adinei ca amintire, ci-
tete astăzi versuri de începă-
toare, în cari e vorba de
curtea vechei case, de un
brun, de un apus de soare și

un oțetar, și se termină ast-
fel : „Furtând pe DA cu jale
eu cred că s'a uscat!...”

Din curtea vechei case lip-
sece multi și lipsește și oțe-
tarul...

Ce topor, ce fierăstrău crimi-
nal, s'au atins de trunchiul
lângă care Adina și-a plâns
fericirea și viața. Ce mâini in-
diferente vor fi făcut aschii
de foc din coaja în care mâi-
nile inbitului săpaseră un DA
alb, din care soarta sau rănta-
tea a făcut un NU atât de
negru?

Argentina D. C. Monteoru

FELINARUL

Stă plecat la o răspântie
Cu lampa strâmbă, afumată,
Ca un bețiv cu o căciulă
Ce par'că tot gâlceavă cată,
Când se întunecă pe uliți
Și colbul se ridică 'n slavă,
În burduhanul lui de sticlă
Și aprinde flacăra bolnavă
Ș'așa veghează toată noaptea,
Clikește des de la o vreme;
Iar dacă se pornește vântul,
Se hătână în stâlpi și geme
Se luminează 'ncet de ziuă
Ș'a început domol să plouă.
Din strașinile 'ntunecoase
Pornește un bocet surd de apă;
Iar felinarul stă ș'ascultă
Clipind din roșia'i pleoapă,

Ștefan Cosminsky

P A S T E L

Plouă... plouă... zi și noapte,
Ca un ropot trist și vag,
Iară 'n suflet defilează
Amintirile 'n șirag...

Ceru-i plumb topit și cerne
Ritmice fără de răgaz:
Parc'ar vrea să facă 'n ciuda
Oamenilor cu necaz!...

Curg șuvoaiele 'n talazuri,
De au lăsat câmpul golaș;
Cade din văzduh potopul...
Vai de omul nevoiaș

Victor de Rugin

POȘTA REDACȚIEI

P. T. Gaeș. Vă rugăm
primiteți ceva mai concentrat,
îlindcă nu dispunem de prea
mult spațiu. „Cântecul dureau-
rei” din această cauză nu l
putem utiliza.

John Bull. Am făcut recti-
ficarea.

Sivida. Mai încercați.

G. G. Grina. Dacă nu puteți

treceți între 6—7 seara pe la
redacție.

M. Goran. Imagini origina-
le, dar formă neîngrijită.

Petrus P. Lipsuri gramati-
cale.

M. Gheorghiu. Se va publi-
ca „Melodie” când va fi loc.

N. Patrutea. Se va publica
„Dor”

Sesa Mirandi. Poate altfel.
C. P. R. Se publică numai
„Cine știe”.

Dio Pascano, S. A. Raendel,
B. P. Cristache, Didina Mari-
ella, Cornea Octavian, St. V.
Ionescu, Simionescu, nu se
publică.

Brosărescu. Continuarea în
n.r. viitor

Ion I. Greulescu

Advocat

Post Comisar Regal C.-Marțială
Str. Răsuri 35
Telefon 28/15

Vasile St. Cristodorescu

Advocat

Str. Răsuri 35
Telefon 21/59

N. FLORIAN

ADVOCAT

Strada Vântului No. 12

Dr. Eraclie Sterian

Vechiu medic al Eforiei Spital-
lelor civile
— SPECIALIST IN BOALE —

Sifilitice și Interne
Str. Bibescu Vodă 22
Consultațiuni: 11-1 și 6-8
Telefon 20/51 1802

Spirt denaturat

De 96° cu lei 10 litrul
vinde Engros

Krebs & Sternback

— BUCUREȘTI —

Strada Biserica Enel 15.
Telefon 27/79

1635

SIFILITICI

pot urma tratamentul cu medici
specialiști la cabinetul boalelor
de piele, sifilis și venerice

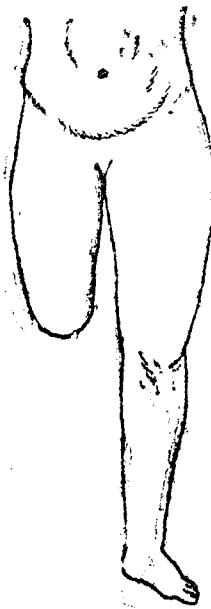
SALVATOR

(fondat în anul 1906)

Tratamentul Bionoragiei cronice
prin Metode electroterapeutice
Controlul diagnosticului clinic prin:

ANALISA SANGELUI

injecții intravenoase cu Neusalvarsan
PASAGIUL ROMAN No. 9 (lângă
Centrul Național) București. Consult.
11-1 și 6-8. TELEFON 33 pe st.
1916

Natura

cea mai nouă proteză ecsistentă confecțio-
nată din celoid de o ușurință uimitoare,
la mers nu produce nici un zgomot fiind
talpa protezei din pâslă. Această proteză
se efectuează în **Marea Fabrică Ro-**
mână de Aparate Ortopedice
INGINER

Edgard M. și Gh. Nicolescu

Calea Victoriei 97, București
Furnizorii Societății Invalizilor București
Kișinău și Cluj

Rugăm onorata clientelă a vi-
zita fabrica noastră spre a se
convinge de adevărata **VALOARE**
a **FABRICAȚIUNILOR, FERINDU-SE**
DE IMITAȚIUNI. 2028

Blănăria

L. STEINER & C. MIHAILESCU

BUCUREȘTI — Str. Sfinților 52 — BUCUREȘTI
MARE ASORTIMENT DE BLANURI FINE
EN DETAIL

Confecțiuni de Blănărie după cele mai noi modele
Căciuli de Spania (miel) Albe și Negre

Se vinde numai EN GROS în ori-ce cantitate

1766.

Pălării moi Italiene

Calități superioare

De vânzare en gros, prețuri de concurență

A se adresa

1621

— CONSORTIUL DE PALARII —

str. Marconi No. 3 et.III

„SPORUL“ Soc. Coop. str. Corăbiei No 2

„COLUMB“ S. A. Calea Victoriei No. 91

„Magazinul LUPAN“ calea Victoriei No. 24

Dr. I. Mitulescu

Medic-șef al sanatorului
naturalist modern „Gr. Alexandrescu”

dă consultații zilnic pentru

BOALE de PIEPT

In str. Govaci (Oltuz) No. 19 et.
dela 10 jum.—12 jum. a. m.
(afară de Dumineci) 507

„Dealul Zorilor”

Vinde vinuri de masă, albe,

negre și Pelin litru, lei 9.

Țuca calit. I „ „ 16.

Țuca calit. II „ „ 12.

Prețurile se înțeleg, fără sticlă
Serviciul la domiciliu. Comen-
zile se primesc la Birou, Calea
Victoriei 107. Telefon 16—59.

348

RENUMITELE Bonboane ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și
distruge ori-ce miros urât al
gurei provenit din tutun, dinți
stricați sau stomac deranjat.
Indispensabile pentru fumătorii
cari voesc să se lase de tutun
sau să fumeze mai puțin.

Cereți numai bonboane orien-
tale și observați ca cutia să fie la
fel cu clișeul din acest anuțiu.

N. B.— Nu trebuie zdrobite cu
dinții, ci lăsate să se topească
incet în gură.

De vânzare la Farmacii, Dro-
guerii și Parfumerii

Prof. Dr. Gheorghe

București, 240 Calea Victoriei

Curs primar și liceal

conversația franceză și germa-
nă obligatorie.

internat-semi-internat-externat

1896

Nu toți Reumaticii și Artriciții pot merge la
băi.

Acelora care sunt nevoiți să rămâna acasă
li se recomandă o cură cu

UROSOLVAN

care este preparatul ce întruște la maximum
puterea disolvantă a acidului uric sub toate
forme.

UROSOLVAN

face să dispară nodurile provocate de gută,
durerile reumatice și în genere toate boalele în
legătura cu diatesa mică.

UROSOLVAN

este un puternic desinfectant al căilor urinare.

De vânzare la Farmacii și Droguerii

Unde nu se găsește a se adresa Laboratorului
Al. Iteanu, București, Str. Vasile Lascar 3

Reprezentant General pentru România Mare și
Străinătate, S. Lindenberg tr. Stelea 23 București

— FUNCȚIONARI ȘI MESERIAȘI —

În grupe de cel puțin 20 persoane
pot cumpăra ieftin

HAINE de IARNA

Croială elegantă, stofă de lână
execuția ireproșabilă la:

— BIROUL DE IMPORT ȘI EXPORT —

A. M. ALCALAY

Strada Lipscani 3, etaj II.